

Aan de leden van de commissie I&W/VRO in de Eerste Kamer

cc. Mr. Drs. M.C.G. (Mona) Keijzer, (demissionair) Minister van
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

VluchtelingenWerk Nederland

Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
info@vluchtelingenwerk.nl
www.vluchtelingenwerk.nl

Datum 1 september 2025

Betreft Juridische houdbaarheid en uitvoerbaarheid amendement Mooiman op
de Wet versterking regie volkshuisvesting.

Geachte leden van de Eerste Kamer,

U heeft op 11 juli jl. het kabinet verzocht om aanvullende informatie over de juridische houdbaarheid en uitvoerbaarheid van drie aangenomen amendementen op de Wet versterking regie volkshuisvesting. Op 26 augustus jl. heeft minister Keijzer per brief aan dit verzoek voldaan. In deze brief wil VluchtelingenWerk graag haar zienswijze met u delen aangaande het amendement Mooiman en de reactie van de minister.

Strijdig met het gelijkwaardigheidsbeginsel

Het amendement Mooiman betreft een verbod op het geven van urgentie aan vreemdelingen aan wie een verblijfsvergunning is verleend op basis van de Vreemdelingenwet.¹ In lijn met minister Keijzer concludeert VluchtelingenWerk dat dit amendement in strijd is met artikel 1 van onze Grondwet.² Statushouders en andere personen die rechtmatig in Nederland verblijven worden uitgesloten van iedere mogelijkheid tot het verkrijgen van een urgentieverklaring. Ook in die gevallen dat hun situatie daartoe aanleiding geeft: bijvoorbeeld door hun medische situatie, als zij slachtoffer zijn van huiselijk geweld, of als gevolg van een brand of sloop dakloos dreigen te worden. Het enige verschil met mensen die in deze omstandigheden wel urgentie krijgen, is dat zij een andere nationaliteit hebben dan de Nederlandse nationaliteit.

Deze vorm van uitsluiting op basis van nationaliteit is in strijd met het gelijkwaardigheidsbeginsel dat is vastgelegd in artikel 1 van onze Grondwet. Artikel 1 ziet toe dat allen die zich in Nederland bevinden in gelijke gevallen gelijk behandeld worden en dat het verboden is om te discrimineren op basis van o.a. ras en nationaliteit.³ Het gelijkwaardigheidsbeginsel is ook vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de EU en in artikel 26 van het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR).⁴

Aanvullend concludeert minister Keijzer in haar brief dat het amendement niet voldoet aan het proportionaliteitsvereiste. VluchtelingenWerk is van mening dat – gezien de conclusie is dat hier sprake is van directe discriminatie op basis van nationaliteit – het overbodig is om dit voorstel aanvullend te toetsen op proportionaliteit. Het gevolg hiervan is namelijk een toetsing en/of betwisting rondom het maken van een al dan niet gerechtvaardigd onderscheid. De essentie van artikel 1 en het gelijkwaardigheidsbeginsel staat het onzes inziens niet toe dat er gekeken wordt of er in meer of

¹ [Kamerstukken II 2024/25, 36 512, nr. 30.](#)

² [Kamerbrief wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid amendementen](#)

³ [Home - Nederlandse Grondwet](#)

⁴ [Handvest van de grondrechten van de EU: IVBPR.](#)

mindere mate gediscrimineerd kan worden ten behoeve een ander doel – in deze situatie het verkorten van de wachttijden voor sociale huurwoningen – te bereiken.

VluchtelingenWerk concludeert dat het amendement Mooiman in strijd is met artikel 1 van de Nederlandse Grondwet en het Handvest van de Grondrechten van de EU. Er sprake is van directe discriminatie op basis van ras en nationaliteit.

Alternatief wetsvoorstel van minister Keijzer is geen normalisatie

In de brief van 26 augustus jl. verwijst minister Keijzer naar haar eigen wetsvoorstel inzake het verbod op voorrang dat voor advies aan de Raad van State is voorgelegd. Hoewel dit wetsvoorstel momenteel nog niet wordt behandeld door de Eerste Kamer, vinden wij het in deze context van de wet regie huisvesting belangrijk om toch kort op dit wetsvoorstel in te gaan. De minister zet haar wetsvoorstel namelijk af tegen het amendement Mooiman en geeft aan dat er in dat wetsvoorstel geen sprake is structureel achterstellen van statushouders op de woningmarkt.⁵

VluchtelingenWerk is het daar niet mee eens. Het wetsvoorstel inzake het verbod op voorrang gaat voorbij aan de complexe realiteit waarin statushouders zich bevinden in combinatie met de schaarste op de woningmarkt. Statushouders zullen worden geconfronteerd met jarenlange wachttijden terwijl zij geen wachttijd hebben kunnen opbouwen. Er ontbreekt een thuisbasis waarin zij veilig deze wachttijd kunnen opbouwen. Zij verblijven immers in een COA-(nood)opvang. Daarnaast hebben statushouders nog geen sociaal netwerk kunnen opbouwen die toegang biedt tot veilige huisvesting op de particuliere woningmarkt. Een markt die overigens in bijna alle gevallen buiten de financiële mogelijkheden van statushouders valt.

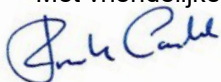
De minister vergelijkt statushouders onterecht met jongvolwassenen die vanuit een thuisbasis een start maken op de woningmarkt. Statushouders worden aangemerkt als ‘technisch dakloos’ (iemand die niet op straat leeft, maar ook geen eigen woonruimte heeft) en bevinden zich daarmee in een vergelijkbare situatie met woningzoekenden die wel onder een wettelijk verplichte urgentiecategorie vallen (waaronder mensen met medische problemen, slachtoffers van huiselijk geweld en mensen die uitstromen uit een maatschappelijke opvang). Het moet gemeenten ten alle tijden toegestaan blijven om groepen binnen deze urgente categorie voorrang te geven. Alleen dan zijn gemeenten in staat om woningbeleid te voeren dat goed is voor alle groepen in Nederland die urgent huisvesting zoeken.

Het wetsvoorstel van minister Keijzer biedt geen goed alternatief voor het amendement Mooiman. In dit voorstel is geen sprake van normalisatie van de positie van statushouders op de woningmarkt maar van structurele achterstelling omdat hun positie onterecht wordt gelijkgesteld aan reguliere starters.

Hoe verder?

De commissie heeft de minister gevraagd advies te vragen aan de Raad van State aangaande het amendement Mooiman. Dit verzoek is door de minister terzijde gelegd op basis van het argument dat verdere vertraging voorkomen moet worden. Wij willen de commissie echter met klem verzoeken om in de behandeling van het amendement Mooiman zorgvuldigheid boven snelheid te plaatsen. Het gaat hier immers om de toepassing van het gelijkwaardigheidsbeginsel, een kernwaarde van onze samenleving. Wij gaan graag in gesprek met u, leden van de commissie I&W/VRO, om de inhoud van deze brief nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Frank Candel

Bestuursvoorzitter VluchtelingenWerk Nederland

⁵ [Kamerbrief wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid amendementen](#), p.4.